تکرار سومی در بازی‌های همبستگی با ۵۲ مدال کمتر از قونیه

زنگ خطر در ریاض به صدا درآمد

رضا عباسپور
فائزه زمانی

پرونده ششمین دوره بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی به میزبانی ریاض عربستان با تمامی کم و کاستی‌های میزبانی این دوره بازهم مثل دوره قبلی که در شهر قونیه کشور ترکیه برگزار شد، با قهرمانی عثمانی‌ها (کسب ۷۲ طلا، ۴۴ نقره، ۳۹ برنز و مجموع ۱۵۵ مدال) بسته شد. این درحالی بود که سکوهای نایب قهرمانی و سومی این دوره از بازی‌ها نیز مثل دوره قبلی به کاروان ورزش ازبکستان و ایران رسید. ازبک‌ها با تصاحب (۲۹ طلا، ۳۵ نقره، ۳۲ برنز و مجموع ۹۶ مدال) همچنین کاروان ورزش ایران با کسب (۲۹ طلا، ۱۹ نقره، ۳۳ برنز و ۸۱ مدال در مجموع) موفق شدند عنوان نقره‌ای و برنزی ششمین هماورد ورزشکاران مرد و زن مسلمان را به نام خود ثبت کنند. اگرچه این دوره از بازی‌ها به نسبت دوره قبل یعنی پنجمین سال برگزاری بازی‌های همبستگی در قونیه، هم از نظر تغییر و جایگزینی برخی رشته‌ها و هم از لحاظ مرغوبیت و تعداد مدال‌های طلا، نقره و برنز اوضاع هر ۳ کاروان ورزش ترکیه، ازبکستان و ایران که عناوین اول تا سوم را در ریاض نیز به خود اختصاص دادند تفاوت‌های فاحشی داشت، اما ناکامی ورزش ایران خصوصاً در برخی رشته‌های ورزشی که پیش از اعزام به ریاض (وزنه برداری، تکواندو، ووشو، کاراته، هندبال و...) روی طلایی شدن و افتخارآفرینی آنها حساب ویژه‌ای باز شده بود، موجب شد تا نگرانی اهالی ورزش برای آینده ورزش کشور، خصوصاً در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا (ژاپن) و بازی‌های المپیک ۲۰۲۸ لس آنجلس (امریکا) بیش از قبل تقویت شود. کاروان ورزش ایران در دوره قبل (۲۰۲۱ قونیه) موفق شده بود با کسب (۳۹ طلا، ۴۴ نقره و ۵۰ برنز) با مجموع ۱۳۳ مدال روی سکوی سومی بایستد. اما در ریاض عربستان ما با (۱۰ طلا، ۱۱ نقره و ۱۷ برنز کمتر از قونیه) همچنین ۵۲ مدال پایین‌تر از دوره قبلی روی سکوی سومی آوردگاه ۲۰۲۵ ریاض ایستادیم. وضعیت ترک‌ها و ازبک‌ها هم از نظر آمار مدالی تقریباً چیزی شبیه به ما بود، با این تفاوت که ورزشکاران این دو کشور در برخی رشته‌های ورزشی که ما همواره مدعی کسب مدال طلا در آن بودیم، گوی و میدان را از ورزشکاران ما ربوده و زنگ خطر جدی را برای کاروان ورزش ایران در بازی‌های ۲۰۲۶ ناگویا از همین حالا به صدا درآوردند. از آن ترسناک‌تر صعود ۱۱ پله‌ای عربستان از رتبه ۱۵ دوره قبل در قونیه و قرار گرفتن در جایگاه چهارمی امسال بود که بازی‌ها به میزبانی خود عربستانی‌ها در ریاض برگزار شد. این یعنی ورزشکاران مدعی ما در اغلب رشته‌های ورزشی دیگر حاشیه امن نخواهند داشت و اگر نقاط ضعف و پاشنه آشیل خود را سروسامان نداده و برطرف نکنند، در آینده‌ای نزدیک محکوم می‌شویم به تحمل نزول و ناکامی‌های تأثربرانگیزتر در رویدادهای بین‌المللی مشابه در مسیر پیش رو.

برنز تاریخی برای پوشش ناکامی!

تیم‌های ملی هندبال مردان و زنان کشورمان در ششمین دوره بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی که به میزبانی ریاض در عربستان برگزار شد، دقیقاً نتایجی کسب کردند برخلاف عملکردی که آنها در بازی‌های ۲۰۲۱ قونیه داشتند. مردان هندبال ایران برخلاف انتظار و توقعی که از آنها داشتیم اینقدر در ریاض ضعیف بازی کردند و دور از انتظار که با پذیرش ۲ شکست مقابل قطر و امارات و تنها یک برد اقتصادی برابر مالدیو با حذف از دور مقدماتی بازی‌ها عملکردی ضعیف و نمره مردودی را در ریاض به نام خود ثبت کردند. هرچقدر مردان هندبال ایران در عربستان ضعیف بازی کردند، دختران شایسته این رشته با هدایت آنا کریستیانا سرمربی پرتغالی خود در زمین بازی خوش درخشیدند و در شرایطی که شایستگی حضور در فینال ششمین دوره بازی‌های هندبال کشورهای اسلامی را داشتند، به قزاقستان باختند تا در رده‌بندی شانس مدالی خود را برای تصاحب برنز و سکوی سومی محک بزنند. دختران هندبال ایران نهایتاً در بازی رده‌بندی هم با شکست ازبکستان موفق شدند تاریخ‌سازی کرده و برای نخستین بار در این رویداد هندبال ایران را صاحب نشان برنزی ارزشمند کنند. برنزی که قطعاً با توجه و نگاه حمایتی پررنگ‌تر می‌تواند در بازی‌های آسیایی ناگویا برای ما مرغوبتر شود. هندبال مردان اما قطعاً نیازمند یک شوک جدی است، زیرا ناکامی‌ها در این بخش طولانی شده و خیلی وقت است اهالی این رشته چشم‌انتظار درخشش هندبال مردان ایران هستند.

سقوط تاریخی شمشیربازی

شمشیربازی ایران در رقابت‌های کشورهای اسلامی ریاض عملکردی متفاوت و هشداردهنده ارائه کرد. تیم ملی اپه مردان، با وجود سابقه درخشان این رشته، تنها به مدال برنز بسنده کرد و از صعود به فینال بازماند. رقابت‌های نیمه‌نهایی با ازبکستان دیداری نزدیک و پرتنش بود و نتیجه نهایی نشان داد که کیفیت فنی و عمق ترکیب هنوز نیاز به تقویت دارد. بررسی مقایسه‌ای با دوره گذشته، تصویری روشن از روند نزولی شمشیربازی ایران ارائه می‌دهد. در بازی‌های قونیه، ایران با طلای تیمی سابر، نقره‌های علی پاکدامن و اعظم بختی و برنز محمد رهبری یکی از قدرت‌های بلامنازع بود؛ اما این بار تنها دو مدال برنز در سابر تیمی و اپه تیمی نشان‌دهنده عملکرد نامطلوب تیم‌ها بود. حتی رشته سابر که زمانی شناسنامه و نقطه قوت شمشیربازی ایران محسوب می‌شد، اکنون به نتایج نسبتاً دلسردکننده اکتفا می‌کند. این وضعیت هشدار می‌دهد که شمشیربازی ایران با مشکلات ساختاری، مدیریتی و فنی مواجه است. نبود پشتوانه‌سازی و تکیه بیش از حد بر اسامی تکراری، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های امروز این رشته است و آینده تیم ملی را در معرض خطر قرار می‌دهد. اگر مسیر تربیت نسل جدید و تقویت ترکیب‌ها دنبال نشود، فاصله ایران با قدرت‌های آسیایی و جهانی روزبه‌روز بیشتر خواهد شد. در مجموع، برنز تیمی اپه و سابر شاید در ظاهر نتیجه‌ای قابل قبول باشد، اما برای رشته‌ای که زمانی در اوج درخشیده است، هشداری جدی است و به نظر نمی‌رسد شمشیربازی با این فرمان در ناگویا کاری از پیش ببرد.

امیدی به وزنه‌برداری در ناگویا نیست!

ششمین دوره بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی برای کاروان وزنه‌برداری ایران اگرچه ۱۵ مدال (۲ طلا، ۴ نقره و ۹ برنز) در هر دو بخش مردان و زنان به همراه داشت، اما این دوره از بازی‌ها به نسبت دوره قبلی که در قونیه ترکیه برگزار شد، برای ما با افت محسوس رکوردی و مدالی نگران‌کننده‌ای در برخی از اوزان همراه بود. کاهش رکوردی و از بین رفتن مرغوبیت مدالی که در آینده خصوصاً در بازی‌های آسیایی ناگویا، رقابت‌های جهانی (گزینشی المپیک) و بازی‌های المپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس می‌تواند دست وزنه‌برداری ایران را در حنا بگذارد. کاروان وزنه‌برداری با ۱۰ وزنه‌بردار (۵ مرد و ۵ زن) عازم ریاض عربستان شد و نهایتاً بدون دشت حتی یک نشان طلای مجموع به تهران برگشت. این در حالی است که وزنه‌برداری ایران در پنجمین دوره این بازی‌ها که به میزبانی ترکیه و شهر قونیه برگزار شده بود، توانسته بود ۲۷ مدال خوشرنگ (۹ طلا، ۶ نقره و ۱۲ برنز) را به‌دست آورده و از بین این مدال‌ها توسط مصطفی جوادی، رسول معتمدی و رضا بیرالوند صاحب سه نشان ارزشمند طلای مجموع شوند. این یعنی نه‌تنها ما در بخش مدالی و تعداد مدال‌هایمان به نسبت دوره قبل، افت و نزول جدی داشتیم، بلکه در بحث کسب مدال‌های طلای مجموع نیز، گوی و میدان را به رقبای مسلمان خود در ریاض عربستان واگذار کرده و افت نگران‌کننده‌ای را تجربه کردیم. قطعاً با این فرمان که وزنه‌برداری پیش گرفته است، بی‌تعارف نباید امیدی به طلایی شدن وزنه‌برداران در هر دوبخش مردان و زنان در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۵ ناگویا داشت.

نمره قبولی برای والیبال و تنیس روی میز

۲ رشته ورزشی که هر ۲ در دو بخش مردان و زنان پرامید و برای کسب مدال‌های خوشرنگ راهی ششمین دوره بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی شده بودند تقریباً موفق شدند در ریاض آنچه که از آنها توقع می‌رفت را در زمین مسابقه پیاده کرده و صاحب مدال‌هایی خوشرنگ برای کاروان ورزش کشور شوند. تیم ملی والیبال مردان که همچون دوره قبل در قونیه موفق شد با عبور از رقبای مسلمان همان سکوی نخست و طلایی رنگ بازی‌ها را در ششمین دوره و در کشور عربستان نیز از آن خود کند. دختران والیبال ایران نیز اگرچه با شکست مقابل آذربایجان و ترکیه فینالیست شدن را از دست دادند و نگرانمان کردند، اما نهایتاً با رسیدن به نشان برنز این دوره بازی‌ها دست خالی به کشور برنگشتند. دختران والیبال ایران به نسبت قونیه که موفق به کسب نشان نقره بازی‌های ۲۰۲۱ شده بودند، امسال در ریاض با یک پله سقوط نسبت به دور قبل با برنز و عنوان سومی به کار خود خاتمه دادند. تنیس روی میز هم تقریباً شرایط مشابهی مثل والیبال را در ریاض تجربه کرد. با این تفاوت که در تنیس روی میز پسران ما که در قونیه طلایی شده بودند به نقره و برنز بسنده کردند، اما دختران ما که در قونیه نایب قهرمان و نقره‌ای شده بودند، اینجا در ریاض طلایی شدند و افتخارآفرین بودند. قطعاً هر دو رشته در ریاض نمره قبولی گرفتند و اگر نقاط ضعف خود را برطرف کنند، می‌توانیم روی درخشش آنها در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا حساب باز کنیم.

ناامیدکننده مثل بوکس، جودو، جوجیتسو و موی‌تای

در سوی دیگر ماجرا چندین رشته رزمی اصلاً توقعات را برآورده نکردند. بوکس ایران در ادامه روند ناامیدکننده خود در رینگ ریاض هم نتوانست کاری از پیش ببرد و با تک برنز دانیال شه‌بخش و ثبت باخت‌هایی عجیب مقابل اوگاندا و عراق، عربستان را ترک کرد. جودو هم ازاین قاعده مستثنی نبود و اگر مریم بربط نبود همین یک برنز را هم به دست نمی‌آورد. جوجیتسو هم در این رقابت‌ها حرف چندانی برای گفتن نداشت و با سه برنز کار خود را تمام کرد. در موی‌تای، برخلاف امیدهای اولیه، چهار فینالیست ایران هیچ‌کدام به طلا نرسیدند و این رشته با چهار نقره به کار خود پایان داد. در کوراش که به شکل نمایشی برگزار شد هم کاروان ایران با یک طلا، دو نقره و یک برنز مأموریت خود را به اتمام رساند.

۴ مدال حاصل تلاش ۷ نماینده دوومیدانی

دوومیدانی ایران در پنجمین دوره بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی که به میزبانی قونیه برگزار شد، توسط فرزانه فصیحی در دوی ۱۰۰ متر و علی فتحی گنجی در پرتاب نیزه موفق به کسب یک مدال نقره و یک برنز شد. اما امسال در ۲۰۲۵ ریاض کاروان ۷ نفره دوومیدانی موفق شد در هر دو بخش مردان و زنان صاحب ۲ نشان طلا، ۱ نقره و ۱ برنز شود. ۴ مدال خوشرنگی که می‌تواند نمره قبولی را برای کاروان ۷ نفره اعزامی دوومیدانی ایران در ریاض عربستان ثبت کند. دوومیدانی ایران در طول پنج دوره گذشته بازی‌های کشورهای اسلامی فراز و نشیب‌های زیادی را تجربه کرده است؛ از درخشش در اندونزی تا افت محسوس در باکو و قونیه. با وجود محدودیت‌های اعزام در دوره ششم و همچنین حواشی مخربی که در چند ماه گذشته آرامش دوومیدانی را به هم زده بود، به نظر می‌توان نمره قبولی را به مجموعه دوومیدانی در ریاض داد. البته قطعاً برای درخشش در بازی‌های آسیایی ناگویا، کسب سهمیه‌های ورودی به بازی‌های المپیک ۲۰۲۸ و نهایتاً حضوری درخشان در المپیک امریکا، دوومیدانی نیاز به تحولی اساسی در بخش پایه و زیرساختی دارد.

جدول پنجمین دوره بازی‌ها-۲۰۲۱

KONYA 2021

(TÜR) Türkiye	145	107	89	341
(UZB) Uzbekistan	51	42	65	158
(IRN) Iran	39	44	50	133
(AZE) Azerbaijan	29	36	34	99
(KAZ) Kazakhstan	27	23	39	89
(MAR) Morocco	15	13	34	62
(IDN) Indonesia	13	14	29	56
(BHR) Bahrain	9	7	7	23
(KGZ) Kyrgyzstan	8	8	15	31
(ALG) Algeria	7	12	23	42
(KWT) Kuwait	5	9	2	16

بازی‌های ریاض از نگاه آمار

درخشش بربط با اولین مدال کاروان

مریم بربط ملی‌پوش جودوی ایران با رستاخیز خود در تاتامی جودو اولین مدال کاروان ایران در بازی‌های کشورهای اسلامی را ضرب کرد. در شرایطی که دست ی ایران به مدال نرسید، بربط توانست مدال برنز را کسب کند تا با یک تیر دو نشان بزند و همزمان اولین مدال کاروان ایران را هم به دست بیاورد. بربط که پرچمدار کاروان ایران است در این رقابت‌ها برادری خود را به بهترین شکل ممکن ثابت کرد و نشان داد که پرچمداری برازنده اوست. بی‌شک اگر از این دختر درخشان حمایت‌های بیشتری شود، در تاتامی بازی‌های آسیایی هم می‌تواند نتیجه‌ای درخشان رقم بزند.

صید اولین طلا توسط شاه ماهی شنا

سامیار عبدلی سوپرمن شنای ایران در آب‌های ریاض بود. در شرایطی که این شناگر در آلمان تمرین می‌کند، در بازی‌های کشورهای اسلامی توانست با کسب طلا نه‌تنها در شنا شاهکار رقم بزند بلکه اولین طلای کاروان ایران را ضرب کرد تا پرچم رشته‌های آبی را بالا ببرد. هرچند فاصله شنای ایران تا آسیا و جهان همچنان به قوت خود باقی است اما عبدلی با ثبت اولین طلای کاروان ایران رکوردی ویژه به‌نام این رشته ثبت کرد و نشان داد اگر به شنای ایران توجه شود، ظرفیت پیشرفت را دارد.

والیبال و فوتسال مردان برترین های تیمی

تیم‌های والیبال و فوتسال مردان موفق‌ترین رشته‌های تیمی ایران در بازی‌های کشورهای اسلامی بودند. والیبال مردان که با ترکیب تیم ب در این رقابت‌ها حضور داشت، مقتدرانه روی سکوی قهرمانی ایستاد تا به قول خود وفا کند. همچنین تیم ملی فوتسال که با هدایت وحید شمسایی مقتدرانه راهی دیدار نهایی شدند، در فینال تیم قدرتمند مراکش را شکست دادند تا روی سکوی اول این رقابت‌ها قرار بگیرند. با نگاه آماری تیم‌های والیبال و فوتسال مردان با کسب مدال طلا موفق‌ترین رشته‌های تیمی کاروان ایران بودند.

گزارش تصویری از تلاش ورزشکاران ایران در بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی